

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Győrött, 2016. április 21. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntette miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2015. december 11. napján kihirdetett 9.B.669/2015/20. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Mellőzi a különös kegyetlenségre történő utalást (Btk.160.§ (2) bekezdés d/ pont).

A fegyházbüntetés tartamát 14 (tizennégy) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztésbe beszámítja a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Törvényszék a 2015. december 11. napján kihirdetett 9.B.669/2015/20. számú ítéletében **vádlott** bűnösségét megállapította emberölés bűntettében a Btk.160.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés d/ és j/ pont szerint, melyért őt 16 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés 2/3 részének kitöltését követő nap. Rendelkezett a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelek jogi sorsáról, továbbá a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész fellebbezett a büntetés súlyosítása; hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása végett. A vádlott enyhítésért, a védője elsődlegesen a minősítés megváltoztatásáért, másodlagosan enyhítésért jelentett be jogorvoslati kérelmet.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.28/2016/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosított formában tartotta fenn, ugyanakkor a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartva folytatta le az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítást. A tényállás kiegészítését javasolta az igazságügyi orvos-szakértői boncjegyzőkönyv adataira figyelemmel a sértett sérüléseinek keletkezési mechanizmusára és az erőbehatások intenzitására vonatkozó megállapításokkal. Okszerűnek tartotta a vádlott bűnösségére levont következtetés, de a bűncselekmény minősítése csak részben törvényes. Álláspontja szerint a kis-közepes erővel leadott ütések

eredő sérülések nagy száma már az emberölés alapesete megállapítása során értékelést nyert, amit nem lehet a különös kegyetlenség, mint minősítő körülmény alátámasztására ismét figyelembe venni. Eseti döntések megjelölésével hivatkozott az állandó bírói gyakorlatra, miszerint az emberölés különös kegyetlenséggel történt elkövetését akkor látja megállapíthatónak, ha a többszörös bántalmazás során a sértett legalább egy olyan sérülést elszenved, amely önmagában is szükségszerűen a halálához vezet. Jelen ügyben azonban nem erről van szó, mivel az orvos-szakértői vélemény szerint a sértett halálához a vádlott bántalmazásától elszenvedett sérülések együttesen vezettek. Ezért a különös kegyetlenséggel történő elkövetés nem róható a vádlott terhére. Indítványozta a büntetéskiszabási tényezők korrekcióját is a többszörös minősülés mellőzésével, és azzal, hogy a büntetlen előélet, és részbeni beismerés csekély nyomatékú enyhítő körülmények, míg súlyosít a vádlott által elismertnél jóval nagyobb számú ütés leadása. Erre tekintettel kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe; a határozott ideig tartó szabadságvesztés felső határához közelítő tartamú büntetést lenne arányos a vádlott tettének tárgyi súlyával és bűnösségének fokával. Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a minősítést módosítsa és **vádlottat** hosszabb tartamú fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélje, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a tényállás felderítetlen, mivel az elsőfokú bíróság nem tisztázta, hogy a sértett miként jutott hozzá a nagy mennyiségű alkoholhoz, mely a halála időpontjában súlyos fokú befolyásoltságot eredményezett. **1. tanú** vallomása ellentmondásos ebben a kérdésben is, mert azt vallotta, hogy egész délután és este nála volt **sértett**, de otthon nem fogyaszthatott ennyi alkoholt. Ennek azért van jelentősége, mert az ítéleti tényállás szerint a sértett kábult, magatehetetlen állapotban - **vádlott** vallomása szerint „kómás” volt a vádlott megérkezésekor, ugyanakkor az orvos-szakértő nem tudott összefüggést kimutatni a sértett ittassága és a fizikai állapota, valamint a védekezési képessége között.

A törvényszék a vádelv sérelemével állapította meg a tényállásban, hogy **vádlott** a sértett intim testnyílásaiba mosogató szivacsot, illetve papírszalvétát dugott. Ez a megállapítás nem volt a vádirat része, de nélkülözi a ténybeli megalapozottságot is, mivel a boncjegyzőkönyv nem tartalmazza a szivacsnak a végbélből való előkerülését. Valóban lefoglalásra került egy ilyen bűnjel, azt viszont a genetikai szakértői vizsgálat semmilyen összefüggésbe nem hozta a vádlott személyével. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére a brutális elkövetési mód és az egyik minősítő körülmény alátámasztását ezekkel a ténybeli megállapításokkal indokolta, így módon részben törvényes vád hiányában hozta meg az ítéletet, ami abszolút hatályon kívül helyezési ok.

Minden alapot nélkülöz a tényállásban írt azon hangulatfestő kifejezés, miszerint a terhelt cselekményét „magából kivetkőzve” hajtotta végre. Az ütések száma, illetve a keletkezés módja - ütés vagy ütődés - tekintetében az orvos-szakértő sem tudott határozottan állást foglalni, ezért nem megalapozott az a hivatkozás, hogy a vádlott ököllel adta le a kis-közepes erejű ütések.

A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a bűnjeljegyzék 32./ - 33./ tétele alatt nyilvántartott vérnyom azonosítására vonatkozó bizonyítási indítványát, de ennek okát sem a tárgyaláson szóban, sem az ítéletben nem indokolta meg. A vérnyomot a fürdőszobában rögzítették, mely ha a sértettől származik akkor megdőlhét a tényállás azon

része, miszerint magatehetetlen állapotban volt a bántalmazáskor. Ha ugyanis ki tudott menni utána a fürdőszobába, akkor a védekezésre képtelenség minősítő körülményét nem lehet megállapítani.

Elutasította a törvényszék dr. Kovács Hajnalka háziorvos tanúkénti kihallgatására tett indítványt is azzal az indokkal, hogy az írásban adott összegző véleménye elégséges. A vélemény az orvos-szakértők meghallgatása után érkezett, így őket sem lehetett nyilatkoztatni a háziorvos adataira. A tanú rendelkezhet a sértett alkoholizmusának súlyosságáról, a májkárosodása mértékéről olyan orvosi információval, melyről a laikus tanúk nem tudtak számot adni. A vallomás tehát fontos bizonyíték lehetne a sértett betegségének a halálos eredmény bekövetkezésében játszott részoki szerepe megállapíthatóságához. A bíróság a védekezés jogát jelentősen korlátozta e két bizonyítási cselekmény mellőzésével és a Be.375.§ (1) bekezdésében írt relatív hatályon kívül helyezési okot képező eljárási szabálysértést követett el.

Nem indokolta meg a törvényszék azt sem, hogy miért utasította el a magánszakértők eljárásba történő bevonását, akik megcáfolhatták, vagy akár megerősíthették volna - a kirendelt szakértők véleményével összevetve -, hogy a sértett alkoholizmusból eredő vérzékenységekben szenvedett-e, amely gátolhatta a véralvadást és ezáltal szerepet játszott-e a halál okaként. Az elsőfokú bíróság ezzel a fegyveregyenlőség elvét sértette.

A logika szabályaival ellentétes **1. tanú** és **2. tanú** vallomásának értékelése, mert a nyilatkozataikból bizonyos részeket elfogadott az elsőfokú bíróság, más részeket viszont nem. A szavahihetőségük körében foglalkozni kellett volna azzal,

hogy mindketten szoros kapcsolatban voltak a sértettel, mégsem nyújtott egyikőjük sem segítséget, amikor erre **sértettnek** szüksége lett volna. A vádbeli estén, **2. tanú** elküldte a befogadást kérő hűgát, akit a vádlott rendszeresen, és azon a napon is bántalmazott. A tanú fültanúja volt, amikor délután **vádlott** azt mondta a kocsmába menet, miszerint „kinyírja az egész családjával együtt.” **1. tanú** azért nem tekinthető elfogulatlan tanúnak, mert semmit nem tett a bántalmazás megakadályozására, majd segítséget sem nyújtott a megvert sértettnek a vádlott távozását követően. Az **vádlott** által a tanú lakására való megérkezésekor tett kijelentéseit a tanú minden alkalommal másként adta elő. Ezek közül az első verzió szerint nem hangzott el a részéről fenyegetőzés, csak egy kérdés arra vonatkozóan, hogy volt-e **1. tanú** és a sértett között szexuális érintkezés. A következő változatok szerint **vádlott** fenyegetőzött is. A törvényszék ez utóbbi előadást fogadta el és nem magyarázta meg, hogy miért veti el az elsőt, holott köztudottan a cselekményhez legközelebbi időpontban legfrissebb a tanúk emlékezete. Az elsőfokú bíróság megsértette az indokolási kötelezettségét a tanúvallomások értékelése körében. A vádlott védekezésének elvetése kapcsán sem indokolta, hogy miért nem fogadta el a következetesnek mondható előadást. **Vádlott** az első perctől kezdve ténybeli beismerő vallomást tett, és minden kihallgatása alkalmával hangsúlyozta, hogy nagyon szerette **sértettet**, vele képzelte el a jövőendő életét. Tévedett a törvényszék, amikor nem ismerte fel, hogy ez az érzelmi viszony nem egyeztethető össze az ölési szándékkal.

A kifejtettek okán a védő elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta felderítetlenségből eredő megalapozatlanság és indokolási kötelezettség megsértése miatt.

Másodlagosan bizonyítás felvételét indítványozta, akként, hogy a másodfokú bíróság hallgassa ki a háziorvost, vonj be az eljárásba a magánszakértőket, és a kirendelt szakértőkkel együtt párhuzamos meghallgatásukat folytassa le. Szakértői vizsgálatot rendeljen el a 32./-

33./ tételszámon nyilvántartott vérmintákra, hogy azok a sértettől vagy más személytől származnak-e. A bizonyítás eredménye és az iratok tartalma alapján helyesbítse a tényállást, a bizonyítékok köréből mellőzze **1. tanú** tanúvallomását, és a tényállásból - e vallomás alapján elfogadott - a vádlott kijelentéseire vonatkozó részeit.

Vádlott fellebbezése írásbeli indokolásában a védője eljárási kifogásait és indítványait valamint védekezését - az ítélet részletes elemzése mellett - lényegében megismételte. Előadta, hogy 2013 novemberétől élt együtt 2014 augusztusának végéig **sértettel**, mely idő alatt nem bántalmazta. A tanúk e tekintetben nem mondtak igazat. **1. tanú** vallomása szintén valótlanosságokat tartalmaz, például abban, hogy a vádbeli napon sem ő, sem a sértett nem hagyta el a tanú házát. **1. tanú** fát vágott a vádlottal a délelőtti órákban, **sértett** meg az esti órákban elment a testvéréhez, állítólag **3. tanúval** is találkozót beszélt meg. Nem zárható ki, hogy a sértett a bántalmazás és az elhalálozása közötti időben is ivott szeszt, mert ez megmagyarázná a boncoláskor a vérében talált magas alkoholfokot. A vádlott kifogásolta **1. tanú** magatartását, akit senki nem számoltatott el azzal, hogy mit csinált **vádlott** távozását követően, amíg be nem csengetett **4. tanúhoz** segítségért. Az biztos - mutatott rá **vádlott** -, hogy ő nem vetkőztette le **sértettet**, nem dugott különböző dolgokat a testnyílásaiba és nem bántalmazta a hátán, illetve az alsó testén. Mindössze 5-10 percig ütlegelte. A terhelt összességében sérelmezte a tényállás azon megállapításait, melyek a védekezésével ellentétesek voltak, többek között a **1. tanú** sérüléseire vonatkozó kitételeket, mely magánindítvány hiányában nem volt a vád tárgya.

A nyilvános ülésen megjelent **ügyész** - a védelem bizonyítási indítványainak elutasítását követően megtartott perbeszédében - az átiratában foglaltakat fenntartotta. Reagálva a védelmi oldalon benyújtott indítványokra kifejtette, miszerint az ügy megítélése szempontjából irreleváns, hogy a sértett honnan jutott hozzá az alkoholhoz. A boncjegyzőkönyv adatai alapján a törvényszék helyes következtetést vont arra, hogy a sértett súlyos fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt. A papírszalvéta és a szivacs testnyílásokba való felhelyezése valóban nem volt a vádiratban felsorolva, de a bizonyítás végeredményeként ezek helytálló megállapítások. A boncolás során megtalálták a szakértők a papírszalvéta maradványait és a szivacsot a sértett testében. Kizárásos alapon nem lehetett más, csak a vádlott, aki letépte a sértett alsóneműjét, és ezeket a tárgyakat felhelyezte, ezzel is kifejezve féltékenységet, illetve haragját, hogy **sértett** mással is szexuális kapcsolatra lépett. A vád a 70 külsérelmi nyommal járó bántalmazás és annak következménye a sértett halála, ami **vádlottnak** róható fel. Ezen nem terjeszkedett túl az elsőfokú bíróság. Az emberi mivoltából kivetkőzve való elkövetés nem pusztán hangulatjelző, hanem a szándék megítéléséhez szükséges alanyi oldal egyik eleme. A vádlott így fejezte ki a sértett hűtlensége miatti dühét, melyet alátámaszt **1. tanú** vallomása. A törvényszék helyesen utasította el és indokolta a további bizonyítási indítványok elutasítását, mert a tényállás felderített, a védelem által szorgalmazott vizsgálatok többtinformáció szerzésével nem kecsegtetnek, a bizonyítás így teljes, az alappal nem támadható.

Az ügyész rámutatott, hogy a védekezésre képtelen állapotot, mint minősítő körülményt, a vádlott saját vallomása alapozza meg. **Vádlott** a nyomozás során „két maflást”, majd 10 ütést ismert el. Ettől azonban 70 külsérelmi nyom nem keletkezhetett. Elmondta továbbá, hogy az italtól „kómás” sértett nem védekezett (nyomozati irat 302. oldal). Utána azt

mondta, hogy felemelte a kezét és próbálkozott a védekezéssel, majd az újabb módosítás szerint el is hajolt az ütések előtt (307. és 310. oldal, 11-es jkv. 7. oldal). A vádlott védekezése kifejezetten a minősítő körülmények kizárására és az ölési szándék cáfolatára irányult, kizárólag azokat a tényeket ismerte be, melyek objektív módon is alátámasztottak voltak. A legalább 36 erőbehatást - ütést vagy rúgást -, a fejen és az arcon, illetve a mellkason észlelt töréses, bevérzéses sérüléseket, melyek együttesen a vérbeleheléses fulladást; a halált előidézték, a szakértői vizsgálat állapította meg. A sértett egészségi állapotának, alkoholbetegségének részoki szerepét cáfolták, a házi orvos sem szolgáltatott olyan adatot a nyilatkozatában, amiből erre lehetett volna következtetni. Ezért nem is volt szükség a tanúként való kihallgatására.

Az volt az ügyész álláspontja, hogy a törvényszék az indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, illetőleg helyes következtetést vont a vádlott bűnösségére. Azért nem lehet megállapítani a különös kegyetlenséget, mint minősítő körülmény, azért nem áll fenn, mert a szakértők hangsúlyozták, hogy a sérülések együttesen vezettek a sértett halálához. Egy sem volt a sérülések között, amely önmagában alkalmas lett volna a halálos eredmény előidézésére. A védekezésre képtelen személy sérelmére történt megállapítás viszont alapos. Az ügyész indítványozta a bűnösségi körülmények korrekcióját, továbbá a minősítés megváltoztatását akként, hogy a táblabíróság védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntetében állapítsa meg a vádlott bűnösségét a Btk.160.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés j/ pont alapján, egyebekben a kiszabott szabadságvesztést súlyosítsa.

Vádlott védője fellebbezését fenntartotta. Kifejtette, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen nem lehet a minősített emberölés tényét minden kétséget kizáró módon megállapítani. Nem állapították meg, hogy a zuhanytálcán kinek a vére volt található (32./számú bűnjel), így azt sem, hogyan került oda. Csak **1. tanú** vallomásán alapul, hogy más személy nem tartózkodott a lakásában a vádbeli estén és nem követhette el más a bűncselekményt, mint **vádlott**. Hivatkozva a BH2008.206. és a BH1993.7. számú eseti döntésekre, a védő kifejtette, hogy a halált okozó testi sértés és az emberölés elhatárolása jelen ügyben rendkívül nehéz. Az elsőfokú bíróság nem is fordított energiát ennek a vizsgálatára, hanem valamennyi elemet, mely mindkét bűncselekménynél fennáll, az emberöléshez sorolt. Nem folyt alapos bizonyítás az eredmény előreláthatósága tárgyában, miszerint **sértett** alkoholizmusából eredő vérzékenységben szenvedett-e, ez nem játszott-e részoki szerepet. A nyomozó hatóság nem kért mintavételt a májból és a mellkas szöveteiből, így ez felderítetlen maradt. Az nem valószínű, hogy valaki - más körülmény közrejátszása nélkül - megfullad pusztán a kitört foga helyén szivárgó vértől. Ez a mulasztás viszont nem róható a vádlott terhére. **Vádlott** nem vitatta, hogy egy legyengült, alkoholistá sértettet bántalmazott szándékosan, mert haragudott rá a megcsalása miatt. A vádlott felelőssége abban áll meg, hogy az elvárható körülméktől elmulasztotta, nem győződött meg arról, hogy a sértett életveszélyes állapotba került-e, szüksége van-e orvosi segítségre, ezért a halál bekövetkeztéért a súlyos gondatlanság terhelheti. Büntetőjogi felelősségét a halált okozó testi sértés büntetében kell megállapítani. A védő rámutatott, hogy a felhívott eseti döntésekben szereplő szabadságvesztés büntetés mértékéhez képest védencével szemben négyszer súlyosabb büntetés került kiszabásra a Veszprémi Törvényszék által. Elsődlegesen indítványozta, hogy az ítéletábra az iratok alapján pontosítsa a tényállást, és

mondja ki védenca bűnösségét halált okozó testi sértés büntetében, a kiszabott büntetést ennek megfelelően jelentősen csökkentse. Vegye figyelembe enyhítő körülményként azt, hogy az eljárás kezdetén azonnal ténybeli beismerő vallomást tett, és azt, hogy ez egy szerelemföltétből elkövetett cselekmény volt, melynek eredményéhez vezető oksági összefüggés közvetett.

Az ügyész viszonzálassal nem értett egyet a védő által megállapítani indítványozott minősítéssel. Rámutatott, hogy halált okozó testi sértésről nem lehet szó, mivel a vádlott a sértettet legalább 6 alkalommal fejen ütötte, a behatás erejére jellemző, hogy a sértett több foga kitört, ezen kívül további 6 alkalommal megütötte a mellkas elülső részét. Ebből helyes következtetést vont a törvényszék az emberölés eshetőleges szándékára, mert a vádlottnak előre kellett látnia, hogy a sértett az ütlegetés eredményeként meghalhat, de ez iránt közömbös maradt.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában fenntartotta az írásbeli észrevételében előadottakat. Nem értett egyet azzal az ügyészi felvetéssel, hogy tudatosan igazította a vallomásait a bizonyítás eredményéhez, mert ő már első kihallgatása során elmondta az eseményeket, ahogyan azok történtek. Csatlakozott a védője kérelméhez. Kifejezte a sértett iránti sajnálatát azzal, hogy nagyon megbánta az elkövetett cselekményt.

Az ítélet tábla a bejelentett fellebbezésekre tekintettel az elsőfokú ítéletet, az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be.348.§ (1) bekezdése alapján felülbírált. Az ügyészi indítványban foglaltakat, valamint a védelmi fellebbezéseket az alábbiak szerint részben találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a Be. XXVIII/A. Fejezetének megfelelően, a kiemelt ügyekre vonatkozó szabályok megtartásával folytatta le az eljárást. Az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges körben, és törvényesen folytatta le a bizonyítást. Az ítélet tábla nem észlelt olyan abszolút hatályú, vagy a védő által hivatkozott a Be.375.§ (1) bekezdésében írt - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - eljárási szabálysértést sem, amely akadályát képezte volna az ítélet másodfokú felülbírálatának.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalás anyagává tett minden olyan bizonyítékot, amely a megalapozott tényállás megállapításához szükséges volt. A feltárt bizonyítékokat hiánytalanul értékelési körébe vonta. Felsorakoztatta, és egymással összevetette azokat az adatokat, amelyek értékeléséből kitűnik, hogy mire alapozta a tényállást. Meghallgatta valamennyi tanút, aki közvetlen, vagy közvetett információval rendelkezett **vádlott** és **sértett** kapcsolatáról, az ivási szokásaikról, a vádbeli nap eseményeiről, illetve az egyedüli szemtanút; **1. tanút**, aki cselekmény egy részét észlelte. A vallomásokat ütköztette a vádlott nyilatkozataival, értékelte a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet és annak mellékleteit, az igazságügyi szakértői véleményeket, továbbá a tárgyalási nyilatkozatukat, és az egyéb

okirati bizonyítékokat. Megkísérelte a terhelti és a tanúvallomások között felmerülő ellentmondásokat feloldani.

Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azzal a felvetéssel, hogy a vádon túlterjeszkedett a törvényszék, amikor a tényállásba beemelte, hogy a sértett testnyílásaiban milyen tárgyakat találtak.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint nem értékelhető a törvényes vád hiányaként, és a vádon túlterjeszkedésként az, ha a bíróság a tettazonosság keretein belül a vádiratban le nem írt tényt is megállapít. Akkor, ha - a Be.75.§ (1) bekezdés szerinti tényállás felderítési kötelezettség keretében lefolytatott - bizonyítás eredményeként az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, körülményei, eredménye, következménye, indítéka tekintetében eltér a vádtól, és a cselekményt ennek figyelembevételével értékeli, nem sérti a vádelvet. (Ezt az álláspontot tükrözi a Kúria BKv. 1. számú kollégiumi véleményében, továbbá az EBH2011.2385. szám alatt közzétett határozatban kifejtettek.)

A vádiratban szerepel, hogy a sértett pólóját, bugyiját a vádlott letépte (vádirat 2. oldal). Az orvos-szakértők boncjegyzőkönyve tartalmazza, hogy a sértett hüvelybemeneténél, a végbélnyílásban zöld mosogatószivacs, míg a hüvely ürterében kettő, vérral és bélsárral szennyezett, összegyűrt papírszalvéta helyezkedett el (nyomozati irat 115. és 124. oldal). Nem merült fel adat arra, hogy a vádlotton kívül más hozzányúlt volna a sértetthez, ezért a bíróság helyes ténybeli következtetést vont le arra nézve, hogy a sértett testnyílásaiba a vádlott helyezte be a tárgyakat.

A vádlott és a sértett kapcsolatára, **vádlott** személyiségére nézve azonos irányú vallomást tettek **1. tanú** és **3. tanú**, a vádlott barátai, **5. tanú**, **6. tanú** és **2. tanú**, a sértett fia, volt élettársa és bátyja, valamint **4. tanú**. Mindannyian elmondták, hogy **vádlott** és **sértett** mindketten rendszeresen italoztak, alkoholtól befolyásolt állapotban a vádlott agresszívvá vált és többször is bántalmazta a sértettet.

A 2014. szeptember 1. napján, az esti és éjszakai órákban történeteket **1. tanú** annak ellenére azonos módon mondta el, hogy a vádlott érkezésekor tett kijelentéseire nem mindig ugyanazon tartalommal emlékezett. **1. tanú** szavahihetőségét az sem kérdőjelezi meg, hogy - állítása szerint - a délutánt a sértettel töltötte, mert ez nem zárja ki, miszerint mindketten elhagyták más napszakokban a lakást.

Azt **vádlott** sem tagadta, hogy egész napi italfogyasztást követően féltékenységekben indult el **1. tanú** lakására, arra gondolva, hogy ott találja **sértettet**. Vallotta, hogy az ablakon is megpróbált bemászni, mivel először a barátja nem akart ajtót nyitni, majd mikor **1. tanú** beengedte, rögtön berohant a szobába, ahol az italtól kábult sértettet az ágyban találta. Ezen feldühödött és ütlegetni kezdte, mely 10 percnél rövidebb ideig tartott.

1. tanú előadta, hogy a vádlott azonnal megütötte őt, majd elsodorta és berohant a szobába. Ezután hallotta a sértetre vonatkozó dühös szidalmazását és az ütések pufogását, majd további veréstől félve kimenekült a melléképületbe. Mikor onnan kb. 2 óra elteltével visszajött, a konyhában ülő vádlott ismét megrugdalta, ezért nem nézte meg a szobában feljajduló sértettet, hanem visszafutott a búvóhelyére. Más nem volt a házban éjszaka, ezért csak a vádlott verhette meg és vetkőztethette le a sértettet, illetve hozta olyan állapotba, ahogyan hajnali 6 óra körül megtalálta. A tanú és a vádlott között lezajlott konfliktus a cselekményhez vezető folyamat, ily módon a történeti tényállás része akkor is, ha a tanú bántalmazásának büntetethezőségi feltétel hiányában nem lehetett büntetőjogi konzekvenciája.

1. tanú vallomását megerősítették a sérüléseiről készült látlelet és fotók, melyek szerint az arca és mindkét lábszáranak zúzódását szenvedte el (nyomozati irat 175-177. oldal). Az alacsony, sovány testalkatú tanú és a vádlott közötti fizikai különbség - **vádlott**, saját elmondása szerint 186 cm és 87 kg volt (nyomozati irat 302. oldal) - is indokolhatta, hogy a tanú elmenekült a további fizikai atrocitástól való félelmében, főként miután másodszor is megverte a vádlott. Így csak hajnalban észlelte a sértett elhunytát és kért segítséget.

A védelem azon felvetésére, miszerint a tanú elfogultnak tekinthető, mivel elmulasztotta a sértett részére a segítségnyújtást, le kell szögezni, hogy **1. tanú** nem volt vádlottja a jelen ügynek, az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta a sértett halálával összefüggésben a szerepét.

A sértett sérüléseire, a halál okára és a bántalmazással fennálló közvetlen ok-okozati összefüggés meglétére egyértelmű adatokkal szolgál az igazságügyi orvos-szakértői vélemény. A halál oka a nagyszámú - főként az arckoponyát ért - sérülés következtében kialakult traumás, szövetközi vérzéses shock, illetőleg vérbelehelés okozta fulladás. Akár egyik, akár másik, de mindkettő előbb-utóbb a halál beálltához vezetett volna. A vérbelehelés eszméletlen állapotot feltételez, mely előállhatott a fejét ért tompa erőbehatások, vagy 2,96 ezrelékes vér-, illetve 4,06 ezrelékes vizeletalkohol alapján megállapítható súlyos fokú ittasság folytán. **Sértett** halála a bántalmazás közvetlen okozataként következett be, az idejében érkező orvosi segítség feltehetően megmenthette volna az életét. Az orvos-szakértők nem észleltek a boncolás során olyan természetes eredetű, sorsszerű betegségekre utaló jeleket, melyek a halál adott időpontban való bekövetkeztében akár részoki szereppel bírtak volna (nyomozati irat 127. oldal). **Sértett** a máj diffúz elzsírosodásában szenvedett, mely azonban visszafordítható elváltozás, azaz tartós alkohol absztinencia tartását követően visszafejlődhet, és általában nem okoz véralvadási/ vérzékenységi zavart. Ennek, a halál adott időpontban való bekövetkezésében játszott részoki szerepe, gyakorlatilag kizárt. Olyan jellegű sérülést, ami a halálhoz vezető okfolyamatban szereppel bíró traumás zsírembólia lehetőségét felvetette volna, a boncolás során nem találtak. A tüdő szövettani vizsgálata a vérbelehelés mértékéről, vagy a máj szövettani vizsgálata a vérzékenység kapcsán további információval már nem szolgált volna. (9.B.669/2015/19. számú kiegészítő szakvélemény, 4-5. oldal). A házi orvos 19/I. alatt csatolt nyilatkozata csak annyit tartalmaz, hogy a 2005 óta alkoholista sértettnek többször volt alkoholos máj és hasnyálmirigy gyulladása, de a toxikus májkárosodás, illetőleg véralvadási státusz tekintetében vizsgálatokat nem végeztek. Az okiratként értékelt magánszakértői vélemény nem tartalmaz a fentiekkel ellentétes megállapításokat, csupán annyit, hogy - szövettani vizsgálat hiányában - a sértett vérzékenységének részoki szerepére nem lehet következtetést levonni (16. számú utóirat, 2. oldal). Ily módon nem volt ok a szakértők párhuzamos meghallgatásának és a házi orvos tanúként történő kihallgatásának sem.

A fürdőszobában rögzített vérnyomok azonosítása valóban elmaradt, azonban ennek azért nem lett volna jelentősége, mert az utólag elrendelt DNS vizsgálat arra nem adott volna választ, hogy - ha a sértettől származik is a vércseppenés - mikor és hogyan került oda.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság törvényes és teljes körű bizonyítékértékeléssel megállapított tényállása megalapozott. A mérlegeléssel megállapított tényállás alapját képező logikus és következetes elemzés - azonos bizonyítási anyag mellett - a másodfokú eljárásban nem támadható.

A törvényszék ítélete azonban kis részben megalapozatlan, mert a történeti részből hiányoznak a sértett által elszenvedett sérülések keletkezésének módjára, jellegére és intenzitására vonatkozó egyes tények, illetőleg az elkövetéskor fennállt egészségi állapotának jellemzése (Be.351.§ (2) bekezdés b/ pont).

Az ítélet a Be.352.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján - az iratok tartalmára tekintettel - a tényállást az alábbiak szerint helyesbíti.

Az ítélet 3. oldalán kell rögzíteni, hogy a vádlott 186 cm és 88 kg a sértett pedig 160 cm magas és közepes testalkatú volt a vádbeli időpontban (nyomozati irat 191. oldal és boncjegyzőkönyv).

A 3. oldalon, az utolsó bekezdésből mellőzni kell a „huzamos időn keresztül” történő ütlegetés tényét, tekintve, hogy az időbeli elhúzódnak nem bizonyított. Ugyanitt indokolt feltüntetni, hogy a vádlott ököllel is bántalmazta **sértettet** (az orvos-szakértő vélemény szerint a kis-közepes erejű, tompa erőbehatások eredhetnek ököllel történő ütéstől is).

A 4. oldal első bekezdésében a sértettnek okozott sérülések felsorolását, azok keletkezési mechanizmusát az ügyészi indítvány szerint indokolt helyesbíteni. Eszerint **vádlott** a sértett szeme körüli lágyrészeket és a kötőhártya alatti részét 1-1 alkalommal, legfeljebb közepes erővel ütötte meg. Emellett a sértett bal felső végtagját 11 esetben, a jobb felső végtagját 9 esetben kis-közepes erővel, illetve a bal alsó végtagját 3 ízben, kis-közepes erővel ütötte meg (nyomozati irat 113-126. oldal).

A 7. oldal első bekezdése úgy pontosítandó, hogy **sértett** a halál időpontjában súlyos fokú alkoholos befolyásoltság alatt állt (boncjegyzőkönyv), tekintve, hogy a tényállás feltételezéseket nem tartalmazhat. A vádlott véralkoholszintje az elszámoltatásakor 2,36 ‰ volt (nyomozati irat 148. oldal).

E kiegészítésekkel megalapozottá vált az elsőfokú bíróság ítéletének tényállása, amely a Be.351.§ (1) bekezdése értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

A törvényszék a tényállásból alappal vont le **vádlott** bűnösségére következtetést, a bűncselekményt pedig - a váddal egyezően - különös kegyetlenséggel, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének minősítette.

A védelem álláspontja szerint halált okozó testi sértés büntette róható a vádlott terhére, míg a főügyészség a különös kegyetlenség minősítő körülményének mellőzését és védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének megállapítását tartotta törvényesnek.

Az első tisztázandó kérdés, hogy testi épség vagy élet elleni bűncselekmény valósult e meg. A bűncselekmény helyes jogi minősítésének alapjául csak a történeti eseménysor - folyamatában, összefüggésében történő - értékelése szolgálhat (BH2005.166).

Vádlott saját vallomása szerint is, féltékenységtől hajtva, késő este 22.30 körüli időben, ittas állapotban berontott **1. tanú** házába és az ágyban fekvő, részeg, kábult állapotban lévő sértettet ütlegetni kezdte. A házból csak éjjel 02.00 óra után távozott.

Ahogyan az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában is utalt rá, a 3/2013. Büntető Jogegységi határozat 2. pontja szerint az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál, az elkövetéskor fennállt tudattartalomra a tárgyi (objektív) és alanyi (szubjektív) tényezők közül együttesen lehet következtetni.

Tárgyi oldalon az orvos-szakértőknek a sérülésekre, elhelyezkedésére, azok keletkezési mechanizmusára és számára, a halál okára vonatkozó véleménye ad megfelelő támpontokat. Ezek szerint a vádlott pontosan meg nem határozható, de legalább 36 rendbeli, eszköz nélküli ütest mért, zömmel a sértett fejére, arcára, mellkasára, illetőleg a hátára, az altestére és végtagjaira. Több mint 70 külsérelmi nyom keletkezett, melyek közül a súlyosabbak az agyzúzódás, az állkapocs ficama, a 3 fog kitörése és további fogak meglazulása, a bőr alatti - szövetközi - bevérzések, a szegycsonttörés, az ágyéki zúzódás és duzzanat, a haj csomóstól való kitépése, illetve testszerte a hámfosztások és folytonosság megszakadások. Ezek azonban kivétel nélkül kis-közepes erejű, tompa erőbehatások eredménye volt. A sérülések egyenként és összességükben 8 napon belüli gyógytartamúak voltak, kivéve a szegycsonttörés és az ágyéki sérülések, melyek 8 napon túl gyógyuló, súlyos sérülések voltak.

Az ágyban fekvő, jóval gyengébb fizikumú, a vádlott által is tudottan súlyosan ittas sértett minimális védekezésére kizárólag a felső végtag sérüléseiből vonható következtetés.

Alanyi oldalon értékelhető a vádlott ittas állapota, továbbá a nála feltárt személyiségi jegyek, melyek hajlamossá teszik alkohol fogyasztás hatására az agresszióra, illetve túlzott indulati megnyilvánulásra. A sértettel fennállt érzelmi kapcsolata; a szerelemföltés motívuma is figyelembe veendő.

Egyetértett a táblabíróság azon megállapítással, miszerint az egész napos italfogyasztás, illetve a sértett hűtlensége által kiváltott indulat, továbbá az ütlegetés kitarató, brutális módja arra enged következtetni, hogy **vádlott** a sértett halálának lehetőségébe beletörődve a tényállásban írtak szerint cselekedett; vagyis az élet kioltására irányuló eshetőleges szándéka megállapítható. Az életfontosságú szerveket ért sérülések egyértelműen célzott támadásra utalnak, különösen fejen, az arcon, mellkason mutatják, hogy a vádlott eltökélt volt cselekménye kivitelezésében.

Az állandó bírói gyakorlat szerint is emberölés büntettét és nem halált okozó testi sértés büntettét valósítja meg az, aki élettársát úgy bántalmazza, hogy a sértettet 30-nál több erőbehatás éri, amelyekből 6 az arcát és a fejét közepes erejű, ököllel, illetve tenyérrel leadott ütéssel támadja. A sértett által elszenvedett - keményburok alatti bevérzés, agyzúzódás, traumás agyvizenyő - sérülés 8 napon túl gyógyuló és közvetlenül életveszélyes (BH2008. 112.).

Ugyanezen körülményekkel - az erőbehatások kiemelkedő számával - indokolta a törvényszék a különös kegyetlenség megállapítását is, melyet egyéb; az alább felsorolandó tények nem támasztottak alá.

A 3/2013. Büntető Jogegységi határozat II/4. pontja szerint különös kegyetlenség megállapításánál elsősorban emberiességi, valamint erkölcsi szempontok a meghatározók. A különös kegyetlenség fogalma alá az átlagost lényegesen meghaladó, rendkívüli

embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghezvitt ölési cselekmények vonhatók. Elsősorban a sértettnek okozott sérülések száma, súlya és jellege alapján állapítható meg; ezekből általában következtetés vonható az elkövetés embertelenségére. Annak, hogy a sértett ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, ugyanígy az elkövetés eszközének sem. Az elkövető tudatának az elkövetés idején át kell fognia a végrehajtás különös kegyetlenségét. Az elkövető ezzel kapcsolatos tudattartalmára a sérülések számából, a bántalmazás hosszantartó, elhúzódó voltából, a sértett látható szenvedéséből, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított magatartásából vonható következtetés.

Az adott esetben a cselekmény objektív oldalának elemei nem alapozzák meg a különös kegyetlenséget. Az irányadó tények alapján kétségtelen, hogy a vádlott indulata heves volt, és egymás után 36 ízben kis, illetve közepes erejű ütést mért kézzel a sértetre, melyből egy sem volt, amely önmagában halálos eredményhez vezetett volna. Ez az elkövetési mód; a sérülések száma és jellege azonban nem volt az átlagot lényegesen meghaladó mértékben embertelen vagy brutális. Az ölési cselekmény a szokásos kegyetlenségével az élet kioltásához szükséges véghezviteli magatartás volt, így a vádlott tudata nem fogta át a végrehajtás különös kegyetlenségét (BH2002. 343.) Arra, hogy a sértettnek volt-e fájdalomérzete, nem merül fel adat, illetőleg a tényállás szerint súlyos alkoholos befolyásoltsága miatt kábult volt a bántalmazás alatt.

Az erőbehatások száma tehát csak az emberölés megvalósulását alapozta meg, de nem lehetett újból figyelembe venni a minősítő körülmény tekintetében, mert ez a kétszeres értékelése tilalmába ütközik.

Az emberölés további minősített esetének megvalósulását vizsgálva védekezésre képtelennek kell tekinteni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. A megfogalmazás az „azt is” kifejezést használja, amiből egyértelműen következik, hogy nem taxatív felsorolásról van szó, az egyes konkrét ügyekben a bíróságok az egyedi körülmények vizsgálata alapján állapíthatják meg, hogy a sértett védekezésre képes volt-e.

Helyesen hívta fel a Btk.459.§ (1) bekezdés 29. pont szerinti értelmező rendelkezését az elsőfokú bíróság, mely meghatározza, hogy mi minősül védekezésre képtelen állapotnak, és helyesen utalt a bírói gyakorlatra, miszerint akkor védekezésre képtelen a passzív alany, ha nem képes ellenállás kifejtésére. Az ellenállás az alkalmas lehet a bűncselekmény megakadályozására vagy megnehezítésére. A jogalkotó azt rendelte súlyosabban büntetni, ha olyan személy sérelmére követik el a bűncselekményt, aki nem képes ellenállás kifejtésére.

Sértett - a feltárt bizonyítékok szerint - nem jajgatott, nem tiltakozott, nem hívott segítséget, alig-alig védekezett, akadálytalanul lehetett a ruhát róla letépni és nem kelt fel az ágyból. Jelen ügyre vetítve tehát a súlyos fokban ittas, ágyban fekvő, kábult állapotban lévő, gyanútlan sértett, aki nem számított támadásra, azt nem is észlelhette, ezért arra reagálni nem tudott; védekezésre képtelen személynek minősül. Ezért az elsőfokú bíróság által a vádlott terhére megállapított minősítő körülmény törvényes.

Vádlott tehát a tényállásban írt magatartásával az emberölés büntettének Btk.160.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés j/ pont szerinti minősített esetét valósította meg.

Az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen vette számba a büntetés kiszabása során figyelembe veendő körülményeket, de azok - az ügyészi indítványban írt -helyesbítésre szorulnak. Enyhítő körülményként nem értékelhető a részleges, a megállapított bűncselekmény tekintetében a bűnösséget nem átfogó ténybeli beismerő vallomás és - az élet elleni cselekmény tekintetében - kis nyomatékkl esik latba a büntetlen előélet. Mellőzendő a súlyosító körülmények köréből a többszörös minősülés, és itt értékelendő a durva, kitartó, megalázó bántalmazási mód.

A részben megváltozott minősítésre tekintettel az I. fokú bíróság által alkalmazott büntetés súlyosítására tett indítvánnyal az ítéletábla nem tudott egyet érteni. Mivel az egyik minősítő körülményt mellőzte, a 16/2007 BK vélemény 2. pontja értelmében - jelentős mértékű enyhítésére látott lehetőséget. Az így kiszabott, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetés arányos és szükséges a Btk.79.§ által megfogalmazott célokkal; elsősorban a társadalom védelmével, de alkalmas az egyéni visszatartás megvalósítására is.

A cselekmény jellegénél fogva méltatlanná vált a terhelt a közügyekben való részvételre, indokolt tehát vele szemben az elsőfokú bíróság által maximális időtartamban meghatározott mellékbüntetés alkalmazása.

Az ítélet egyéb rendelkezései is törvényesek, azokat a másodfokú felülbírálat nem érintette.

A kifejtettek alapján az ítéletábla a Veszprémi Törvényszék 2015. december 11. napján kelt 9.B.669/2015/20. számú ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdés alkalmazásával a rendelkező rész szerint megváltoztatta, egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdés alapján helyben hagyta.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte a Btk.92.§ alapján a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől számított előzetes fogvatartásban töltött időt.

Győr, 2016. április 21. napján

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

Dr. Vajda Edit sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Csák Csilla sk.
a tanács tagja

Záradék:

Ez az ítélet és ezáltal a Veszprémi Törvényszék 2015. december 11. napján kelt 9.B.669/2015/20. számú ítéletének meg nem változtatott része 2016. április 21. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2016. április 21. napján

Dr. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: